

KI-notat nr.: 1/2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Austefjord Smolt/vannuttak og regulering av Kvernaviksvatnet			Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Hordaland/Sund			Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Frank Jørgensen	Sign:	<i>Frank Jørgensen</i>	Telefon: 22 95 95 95
Saksbehandler:	for Frank Jørgensen	Sign:	<i>Kristin Høyen</i>	Telefaks: 22 95 90 00
Dato:	12 JAN 2012			E-post: nve@nve.no
Vår ref.:	NVE 201103034 - 11			Internett: www.nve.no
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken			Org. nr.: NO 970 205 039 MVA
				Bankkonto: 0827 10 14156

Søknad om tillatelse til regulering og uttak av vann fra Kvernaviksvatnet i Sund kommune, Hordaland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	3
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	3
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	4
NVEs vurdering	6
NVEs konklusjon	10

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til regulering av Kvernaviksvatnet med 4,1 meter og vannuttak fra samme vatn til settefiskproduksjon. I tillegg søkes det om å reetablere demning i Botnatjøenna.

Tiltaket ligger i Sund kommune i Hordaland. Nedbørfeltet for inntaket til settefiskanlegget er beregnet til 0,82 km². To inntaksrør er allerede etablert og det er planlagt å etablere et tredje for å øke kapasiteten. Settefiskanlegget har søkt om et vannuttak på inntil 5,4 m³/min. Kapasiteten på eksisterende rør sammen med planlagt nytt rør er i søknaden beregnet til 300 l/s (18 m³/min), en kapasitet som er mer enn 3 ganger høyere enn maksimalt omsøkt vannuttak. Forruten den omsøkte reguleringen er de tekniske inngrepene allerede etablert som konsesjonsfritt anlegg. Selskapet ønsker å utvide sin produksjon av sjødyktig settefisk og det søkes derfor om konsesjon etter vannressursloven for å kunne søke fylkeskommunen om å utvide produksjonen av sjødyktig smolt ved settefiskanlegget.

I 1999 fikk Austefjorden Smolt AS konsesjon til økt regulering av Kvernaviksvatnet med 4,1 meter. Grunnet privatrettslige uavklarte forhold fikk ikke Austefjorden Smolt AS tatt i bruk denne konsesjonen før byggefristene hadde gått ut, og konsesjonen falt av den grunn bort. Selskapet søker

derfor på nytt om regulering av Kvernaviksvatnet under samme forutsetninger som i NVEs konsesjon gitt 25. mars 1999. Kvernaviksvatnet reguleres i dag med 1 meter.

Det er ikke registrert konflikter av betydning knyttet til dagens vannuttak. Det har tidligere vært en konflikt av privatrettslig karakter, men denne ser nå ut til å være avklart.

Sund kommune ser ingen nye momenter i søknaden som vil endre deres uttalelse som ble gitt av kommunens forvaltningsstyre og sendt NVE den 17.06.98. De tilrådte da regulering av Kvernaviksvatnet. Kommunen gjør her oppmerksom på kulturminner i reguleringssonen.

Fylkesmannen i Hordaland stiller spørsmål ved de hydrologiske dataene som er lagt ved søknaden. Dette gjøres på bakgrunn av Fylkesmannens erfaring med settefiskanleggenes sterke utnyttelse av vannressursene i fylket, særlig i perioder med lite tilsig.

NVE mener at det er en fordel både for selskapet og allmennheten å formalisere dagens vannuttak med en konsesjon etter vannressursloven med de plikter og vilkår dette fører med seg. NVE har behandlet reguleringen av Kvernaviksvatnet i tidligere søknad. Det er ikke kjente allmenne interesser av betydning knyttet til reguleringen. En regulering betyr mye for å sikre sikker vanntilgang til settefiskanlegget, særlig i tørre perioder med lite tilsig.

NVE gir Austefjord Smolt AS i medhold av vannressursloven § 8 tillatelse til regulering av Kvernaviksvatnet med 4,1 meter mellom kote 10 og 14,1, og et vannuttak på maksimalt 5,4 m³/min. Deler av tillatelsen er formalisering av dagens vannforbruk med tekniske installasjoner. Det gis i tillegg en tillatelse til reetablering av demning i Botnatjønnen.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Austefjorden Smolt AS, datert 13.09.2011:

"Austefjorden Smolt AS søker om vannuttak for sitt settefiskanlegg (reg nr H/S 0009) i Kvernavika i Sund kommune i Hordaland. Det søkes etter vannressurslovens § 8, om tillatelse til:

- Uttak av vann fra Kvernaviksvatnet med høyeste månedsmiddel på 5,4 m³/min (0,09 m³/s)*
- Og et gjennomsnittlig uttak på 2 m³/min (0,033 m³/s),*
- Oppdemming og regulering av Kvernaviksvatnet mellom HRV 14,10 moh. og LRV 10,0 moh.*
- Slik innsjøen har vært regulert før og slik konsesjon av 1999 gav anledning til*
- Som også omfatter oppdemming av Botnatjønnen nord for Kvernaviksvatnet til nivået før demningen ble sprengt slik at vannet igjen renner inn i Kvernaviksvatnet.*
- Det søkes ikke om slipp av minstevannføring forbi inntaket."*

Austefjord Smolt AS settefiskanlegg, hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	0,82
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	1,89
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	60
Middelvannføring	l/s	49,2
Alminnelig lavvannføring	l/s	2,8
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	3,6
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	3,8

SETTEFISKANLEGGET

Inntak	moh.	7,5
Avløp	moh.	0
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	0,24
Brutto fallhøyde	m	7,5
Slukeevne, maks	l/s	300
Tilløpsrør, diameter	mm	3x220
Tilløpsrør, lengde	m	ca. 240

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	0,45
HRV	moh.	14,1
LRV	moh.	10

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse.

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Sund kommune tar utgangspunkt i tillatelsen til regulering av Kvernaviksvatnet som ble gitt av NVE den 25.03.99. Kommunen kan ikke se endringer i søknaden som vil endre deres uttalelse som ble gitt av kommunens forvaltningsstyre og sendt NVE den 17.06.98. I denne uttalelsen tilrår kommunen en regulering av Kvernaviksvatnet. Kommunen viser til gjeldende arealdel i kommuneplanen der settefiskanlegget er tatt inn. De gjør oppmerksom på at en regulering av vatnet vil gi anlegget sikrere vanntilgang og at vatnet med sine bratte sider egner seg til oppdemming. Kommunen gjør også oppmerksom på kulturminner i reguleringssonen.

Fylkesmannen i Hordaland ber om en kvalitetssjekk av de hydrologiske forholdene i vassdraget. De gjør oppmerksom på at det i søknaden ikke er gjort greie for langvarige tørre perioder, noe som vil føre til kraftig nedtapping av magasinet.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Konsulentene som Austefjorden Smolt AS benytter har fått tilsendt høringsuttalelsene og Austefjorden Smolt blitt orientert om innholdet. NVE har per telefon den 06.01.2012 hørt med Austefjorden Smolt v/Bernt Kåre Sangholt om de har behov for å kommentere høringsuttalelsene. De har ingen spesielle kommentarer til innholdet i høringsuttalelsene utover det de allerede har opplyst i konsesjonssøknaden.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Austefjorden Smolt AS, en aktør innen akvakultur i Hordaland. Selskapet leverer først og fremst smolt til lokale matfiskanlegg i Midt- og Nord Hordaland.

Om søknaden

Austefjorden Smolt AS planlegger å søke om utvidelse av settefiskanlegget fra 200 000 til 500 000 sjødyktig settefisk. Selskapet fikk konsesjon til regulering av Kvernaviksvatnet av NVE i 1999. Grunnet flere uavklarte forhold med grunneiere og rettighetshavere fikk ikke Austefjorden Smolt AS benyttet denne konsesjonen før byggefristen gikk ut. Austefjorden Smolt AS har ikke tillatelse etter vannressursloven til dagens vannuttak. Selskapet søker om å få stadfestet anleggets nåværende vannuttak med nåværende fysiske installasjoner i vassdraget. De søker også om tillatelse til regulering av Kvernavikvatnet slik som i NVEs konsesjon gitt 25. mars 1999. Selskapet søker i tillegg om å reetablere dam i Botnatjønna.

Beskrivelse av området

Kvernaviksvatnet ved Kvernavika ligger i Sund kommune i Hordaland. Området ved sørøstlige del av vatnet er preget av kystlynghei mens det på nordvestlige siden er mer furuskog og lauvskog. Terrenget rundt vatnet er småkupert. Høyeste punkt i området er i søknaden oppgitt til å være ca. 54 moh. Vatnet er langt og smalt med bratte kanter preget av stein og berg i dagen.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Foruten selve oppdemmingen er alle installasjoner knyttet til vannuttaket allerede etablert. Det er også rester etter en dobbel steindam med torvfylling på sørvestsiden av Kvernaviksvatnet samt en steindam med lekkasje i Botnatjønna. Fylkesvei 201 krysser bekken som renner ut av Kvernaviksvatnet og ned til sjøen.

Teknisk plan

Reguleringer

Det er planlagt å regulere Kvernaviksvatnet med 4,1 meter. Reguleringen er planlagt med 2,6 meter heving av vannstanden og 1,5 meter senking under naturlige vannstand. Reguleringshøyden ligger innenfor NVEs konsesjon som ble gitt 25.03.1999. I forbindelse med reguleringen er det planlagt å bygge to nye dammer, en i utløpet av Kvernaviksvatnet og en ved et tidligere overløp.

Inntak

Dagens etablerte inntak benyttes.

Rørgate

Etablert rørgate benyttes.

Veier

Det er ikke planlagt å etablere nye veier.

Massetak og deponi

Det er ikke planlagt å etablere massetak eller deponi.

Hydrologisk grunnlag

Settefiskanlegget utnytter et nedbørfelt på 0,82 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 49,2 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på ca. 10,5 %. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende høst- og vinterflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 3,6 og 3,8 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 2,8 l/s. Maksimal slukeevne til settefiskanlegget er beregnet til 18 m³/min (300 l/s). Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring. Ifølge søknaden vil dette medføre at 67 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til settefiskproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Arealbruk og eiendomsforhold

Selve utvidelsen av settefiskanlegget vil ligge innenfor settefiskanleggets tomt. Inntaksarrangement og rørledninger er allerede etablert. Ny bruk av området blir selve reguleringen av Kvernaviksvatnet med tilhørende dammer. I følge søknaden har søker avklart de privatrettslige forholdene knyttet til reguleringen.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Settefiskanlegget er tatt inn i gjeldende arealdel i kommuneplanen.

Samlet plan (SP)

Kvernaviksvatnet er omfattet av samlet plan for vassdrag.

Verneplan for vassdrag

Kvernaviksvatnet er ikke vernet i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

I følge søknaden er det omsøkte tiltaket allerede etablert og vil ikke gi reduksjon av inngrepsfrie områder. I følge INON kart vil tiltaket redusere INON sone 2 med ca. 0,75 km².

Nasjonale laksevassdrag

Kvernaviksvatnet hører ikke til et nasjonalt laksevassdrag.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved en ev konsesjon:

Fordeler

- Prosjektet vil gi en sikrere vanntilgang til settefiskanlegget, særlig i varme perioder med lite tilsig.
- Formalisering av dagens vannuttak med fastsetting av vilkår.
- En sikrere vanntilgang vil trygge dagens drift og arbeidsplasser samt legge til rette for fremtidig utviding av anlegget.

Ulemper

- En utbygging vil medføre en noe negativ effekt på landskap og friluftsliv.

NVEs vurdering

Austeffjord Smolt AS har i dag ikke konsesjon etter vannressursloven og har nå søkt om regulering og vannuttak fra Kvernaviksvatnet for å kunne utvide sin smoltproduksjon. Selskapet planlegger å søke Hordaland fylkeskommune om å utvide smoltproduksjonen fra 200 000 sjødyktig smolt til 500 000 stk. og trenger derfor en tillatelse etter vannressursloven. NVE legger selskapets erfaring med dagens vannforbruk sammen med hydrologiske beregninger til grunn når vi vurderer en ev. konsesjon til vannuttak fra Kvernaviksvatnet. Ved en ev. konsesjon vil det bli satt krav til både maksimalt tillatt vannuttak og gjennomsnittlig uttak over året.

Austeffjord Smolt AS har søkt om å reetablere demning i Botnatjønna. Det er ikke søkt om å bruke Botnatjønna som reguleringsmagasin, men tilbakeføre tilrenning av vann til Kvernaviksvatnet. Ingen av høringsinstansene frarår dette. Botnatjønna har hatt avløp til Kvernaviksvatnet i over 100 år i forbindelse med mølledrift og dette var regnet som stabile naturforhold. Dette støttes av Fylkesmannen i Hordaland i Brev av 10. desember 1997. I 1991 ble denne steindammen gjennomgravd og grunnet privatrettslige forhold har ikke dammen blitt reetablert. De privatrettslige forholdene er nå avklart.

Under høringsrunden ble det ikke registrert særlige konflikter knyttet til vannuttaket. Både Fylkesmannen og kommunen kan akseptere tiltaket.

I dag er det ikke krav om slipp av minstevannføring fra Kvernaviksvatnet. I følge søknad og høringsrunde er det ikke pekt på spesielle allmenne interesser som tilsier at det skal slippes minstevannføring. Slipp av minstevannføring fra Kvernaviksvatnet vil gi mindre tilgjengelig vann i reguleringsmagasinet, som er av stor betydning å ha som reserve i tørre perioder. NVE legger vekt på at det ikke er registrert spesielle allmenne interesser knyttet til den korte elvestrengen nedenfor Kvernaviksvatnet og at det tidligere ikke har vært krav om minstevannføring. Dette vil være en ev. videreføring av dagens praksis.

Hydrologiske virkninger

Kvernaviksvatnet ligger i Sund kommune i Hordaland. Vassdraget har et nedbørfelt på 0,82 km² med en middelvannføring ved inntaket på 49,2 l/s tilsvarende 2,95 m³/min og en alminnelig lavvannføring på 2,8 l/s tilsvarende 0,168 m³/min. Det planlagte vannforbruket til anlegget vil være på maksimalt 5,4 m³/min (90 l/s) og inntil 2 m³/min (33,4 l/s) i gjennomsnittlig uttak over året. De store flomvannføringene blir i noe grad påvirket av reguleringen da magasinet vil virke som en buffer etter nedtapping, særlig på høsten.

Anlegget har et eksisterende ferskvannsinntak som ligger på kote 7,5 moh i Kvernaviksvatnet, ca. 0,24 km ovenfor utløpet i sjøen. Vannuttaket er planlagt via eksisterende vannledninger samt en ny vannledning. Disse er til sammen beregnet med en slukeevne på 18 m³/min, hvilket innebærer en betydelig større kapasitet på rørene enn det omsøkte maksimale vannuttaket på inntil 5,4 m³/min. Det er i søknaden ikke gitt noen god begrunnelse for etablering en ekstra vannledning så lenge de to

etablerte vannledningene har en slukeevne som ligger langt over det maksimale omsøkte vannuttaket, ca. 12 m³/min. Hvert rør har en kapasitet på ca 6 m³/min og selskapet sikrer seg full kapasitet selv om en av rørledningene skal falle ut og ved vedlikehold av vannveien. Så lenge selskapet ikke etablerer nye ledninger utover det som allerede er etablert og det installeres vannmåler på inntaksrørene slik at mener NVE at kapasitet ut over maksimalt omsøkt uttak på 5,4 m³/min kan aksepteres.

Kvernaviksvatnet er i dag regulert med 1 meter. Det søkes nå om å øke denne regulering til 4,1 meter som gir et reguleringsmagasin på 0,45 mill. m³. En reetablering av demningen i Botnatjønna vil tilføre noe mer tilsig til nedbørfeltet enn det selskapet har hatt tilgjengelig de siste 20 årene. Demningen har eksistert i over 100 år i forbindelse med mølledrift inntil den ble gjennomgravd i 1991. I følge søknaden har Fylkesmannen at reetablering av demningen vil være å føre avrenningen tilbake til det som ansees som naturlig tilstand.

Fylkesmannen har i sin høringsuttalelse etterspurt en kvalitetssjekk av de hydrologiske beregningene som ligger til grunn i søknaden. For NVE kan det se ut som verdiene i avrenningskartet som er vist i figur 2 på konsesjonssøknadens side 7 er noe optimistisk. Benyttes Lavvannskart-programmet tar dette hensyn til observasjoner fra nærliggende meteorologiske stasjoner. Dette gir en årlig nedbør på 1400 mm (870 mm sommer, 530 mm vinter), som er 25 % lavere enn oppgitt i søknaden. Det vil derfor være rimelig å anta at spesifikt middelavløp for Kvernaviksvatnet ligger på ca. 45 l/s/km², eller 36 l/s middelvannføring for et felt på 0,8 km². NVE vil bemerke at anlegget har søkt om et gjennomsnittlig vannuttak på inntil 33,4 l/s som ligger noe under denne vannføringen. Ut i fra opplysninger som følger søknaden mener NVE at det er samsvar mellom omsøkt maksimalt vannuttak, gjennomsnittlig uttak over året og den planlagte utvidelsen på 500 000 smolt. NVE ser at søker har lagt opp til et strengt vannbudsjett og vil gjøre oppmerksom på at 5,4 m³/min er det maksimale uttaket og at NVE forventer at det tas høyde for høye temperaturer og stor biomassevekst, særlig på sensommeren. NVE vil også gjøre oppmerksom på at vannressursen i tørrår vil kunne bli noe knapp, da det er søkt om et vannuttak som vil ligge opp mot middelvannføring i et middels år. Maksimalt antall smolt i settefiskanlegget vil uansett være mattilsynets oppgave å vurdere ut i fra produksjonsmønster, vannbesparende tiltak, tilgjengelig reguleringsmagasin og tillatt vannuttak over året. Dersom reguleringsmagasinet på 450 000 m³ er på omsøkt HRV vil magasinet vare i ca. 58 dager med maksimalt omsøkt uttak og uten noen form for tilsig fra nedbørfeltet, før det er nede på omsøkt LRV. Slik NVE ser det vil det omsøkte reguleringsmagasinet være helt avgjørende for en ev. utvidelse.

Biologisk mangfold

Vassdraget er undersøkt for rødlistede arter. I følge søknaden er det ikke registrert elvemusling i vassdraget. Det er derimot sannsynlig at ål benytter vassdraget. Ål er registrert som kritisk truet på rødlista som ble revidert i 2010. Det er viktig at det ikke utføres fysiske tiltak som hindrer ålens vandring. Dersom selskapet tilrettelegger for at ål skal kunne passere dammen, mener NVE at tiltaket er akseptabelt med tanke på denne arten.

Det er ikke kjent at det er gjort fiskebiologiske undersøkelser i elva. Vannføringen i elva er relativt beskjedent og alminnelig lavvannføring er beregnet til 2,8 l/s. Elvestrekningen som er fraført vann er ca. 240 meter og renner ut i sjøen. Slik NVE leser søknaden har vannuttaket eksistert siden 1995 og det har i den tiden ikke vært krav om eller blitt sluppet minstevannføring på elvestrekningen. I følge søknaden har utløpselven ingen funksjon for opp- eller nedvandring av fisk. NVE har heller ikke opplysninger om at anadrom fisk gyter i vassdraget. Vi er av den oppfatning at utløpselva har en meget begrenset verdi for anadrom fisk. NVE kjenner ikke til at det finnes et naturlig vandringshinder i elva, men vi gjør oppmerksom på at det i konsesjonssøknaden ikke er søkt om å sperre en ev.

vandringsvei for anadrom fisk. En ev. ny dam skal ikke utgjøre et vandringshinder for fisk jf. lakse- og innlandsfiskeloven.

I følge søknaden er det en tett bestand med småfallen ørret i Kvernaviksvatnet. Arten benytter litoralsonen aktivt til næringssøk. Ørret i vatnet bruker, i følge søknaden, innløpsbekken til Kvernaviksvatnet i gytetiden. NVE mener derfor at det kan være av noe negativ betydning for ørret hvis reguleringen blir for omfattende. Vannkanten langs Kvernaviksvatnet er relativt bratt og littoralsonene er svært begrenset. Erfaringsvis vil en regulering på over 4 meter påvirke ørretbestanden. Dersom Kvernaviksvatnet er mye nedtappet i gytetiden vil ørreten kunne få problemer med å komme opp for å gyte. Dette trenger nødvendigvis ikke være negativt for bestanden. Tatt i betraktning at bestanden av ørreten har begrenset verdi har ikke NVE tillagt forholdet vesentlig vekt. Noe reduserte gytemuligheter kan gi en tynnere bestand og dermed økt næringstilgang for det enkelte individ. NVE er av den oppfatning at reguleringen ikke vil benyttes fullt ut hvert år, da det for selskapet vil være av stor betydning å ha en betydelig magasinkapasitet som buffer i tilfelle det oppstår lengre perioder med lite tilsig og høyt vannuttak. For et settefiskanlegg vil det være katastrofalt dersom magasinet blir tomt i en periode med lite nedbør og stor biomasse i anlegget. Virkningene vil av den grunn ikke bli så store som de omsøkte reguleringsgrensene skulle tilsi.

Ved Kvernaviksvatnet er det registrert en svært viktig naturtype med nasjonal verdi (kystlynghei). Det er lite vegetasjon langs vannkanten og en ev. oppdemming av Kvernaviksvatnet kan så vidt berøre vegetasjon som inngår i denne naturtypen, som er registrert over et større sammenhengende område. Det er ikke registrert rødlistearter i vegetasjonen som blir berørt av en regulering. NVE mener at reguleringen vil få ubetydelige konsekvenser for denne svært viktige naturtypen. NVE mener at nytten av reguleringsmagasinet er større enn konsekvensene for naturtypen slik at en regulering som omsøkt kan aksepteres med tanke på denne naturtypen.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var"-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. Etter NVEs syn blir formålet i naturmangfoldloven i praksis ivaretatt gjennom de grundige prosessene og vurderingene som ligger til grunn for et konsesjonsvedtak.

I NVEs vurdering av søknaden om regulering og vannuttak fra Kvernaviksvatnet legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4-5 og §§ 8-12. Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Tiltakets virkning for naturmangfoldet er et sentralt tema i denne vurderingen.

Forvaltningsmål for arter og naturtyper §§ 4 og 5

I § 5 i naturmangfoldloven om forvaltningsmål for arter står det at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Settefiskanlegget i Kvernavika fikk konsesjon til å produsere 100 000 smolt i 1995 og vassdraget har vært utnyttet til produksjon av settefisk siden den tid. Det er registrert rødlistearter og verdifulle naturtyper i nærhet til vassdraget og samlet sett er terrestrisk biologi tilknyttet influensområdet av stor verdi. Terrenget ned mot Kvernaviksvatnet er svært bratt og det forventes kun små områder med vegetasjon som blir lagt under vann dersom det blir gitt tillatelse til heving av vannstanden. Det er ikke registrert rødlistede arter i omsøkt reguleringsone. Vannressursloven gir rammer for hva slags

aktivitet som kan foregå i et vassdrag og hvilke hensyn som skal tas når det gjelder allmenne interesser. Dette er forhold NVE søker å i vareta gjennom konsesjonsbehandling, samtidig som det skal legges til rette for næringsutvikling og arbeidsplasser.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I naturmangfoldloven § 8 står det at avgjørelser som berører naturmangfoldet skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Søknaden er skrevet av et uavhengig konsulentfirma med bred biologisk bakgrunn og tar for seg det viktigste innenfor biologisk mangfold. I tillegg har NVE gjennom artsdatabanken, tidligere konsesjonsrunde og nåværende høringsrunde fått en god oversikt over hvilke biologiske verdier som er knyttet til vassdraget. NVE mener at kunnskapsgrunnlaget og de registreringene av naturmangfold som er utført er tilstrekkelig slik at vi kan fatte et vedtak i saken.

Føre-var-prinsippet § 9

I naturmangfoldloven § 9. (*føre-var-prinsippet*) står det at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Vassdraget er allerede regulert. Det er verken registrert eller forventet at spesielle arter eller naturtyper vil bli negativt påvirket av tiltaket og i denne saken vil det derfor være liten sannsynlighet for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep.

Vannuttaket fra Kvernaviksvatnet er allerede etablert og selve vatnet reguleres i dag med ca. 1 meter. På bakgrunn av de drøftinger som er gjort ovenfor, så mener NVE at den økte reguleringen vil kunne føre til små endringer av økosystemet. Det forventes ikke merkbare negative konsekvenser av disse endringene.

Landskap og friluftsliv

I følge søknaden blir området rundt Kvernaviksvatnet lite brukt til friluft aktiviteter. Gjennom høringsrunden som ligger til grunn for NVEs vedtak i 1999 ble det registrert at vatnet har en viss betydning for friluftslivet lokalt. Den gang ble vatnet brukt til fiske, skøyting og bading. Under høringsrunden i 2011 ble ikke disse interessene nevnt, men det er rimelig å anta at noen av disse aktivitetene kan knyttes til Kvernaviksvatnet i dag også. Reguleringen vil kunne påvirke friluftslivet noe, men det vil fortsatt være mulig å fiske, bade, samt gå på skøyter. Isen vil bli noe påvirket og det er spesielt adkomsten over reguleringssonen som vil kunne bli vanskeliggjort. NVE forventer ikke at istykkelsen vil bli særlig påvirket. Fiskebestanden kan bli noe påvirket, men ikke nødvendigvis i negativ retning. Selve badingen vil kunne foregå på lik linje som i dag, men en kan forvente lavere vannstand i perioder med varmt vann på sensommeren. Lav vannstand kan virke noe skjemmende på landskapet, avhengig av hvordan reguleringssonen ser ut, men erfaringsmessig vil virkningene av en regulering til settefiskanlegg ikke være så store som reguleringsgrensene skulle tilsi. NVE mener at reguleringen kan aksepteres med tanke på landskap og friluftsliv.

Kulturminner

Det er registrert en steinalderboplass ved vannet som vil bli berørt ved heving av vannstanden. I forbindelse med NVEs tillatelse til å demme opp Kvernaviksvatnet, som ble gitt 25. mars 1999, ble det gitt dispensasjon fra Lov om kulturminner. Det ble i forbindelse med denne dispensasjonen utført en arkeologisk utgraving på stedet. I følge søknaden er dispensasjonen formelt bortfalt. NVE gjør oppmerksom på at søker må inneha en slik dispensasjon før NVE kan godkjenne en ev. detaljplan dersom det ble gitt konsesjon etter vannressursloven. NVE mener forholdet til kulturminner ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden ev. nye funn kan ivaretas gjennom standardvilkår om kulturminner

Samfunnsmessige virkninger

Søker har primært søkt om økt reguleringsmagasin til settefiskanlegget, noe som vil bidra til å sikre vanntilgangen til settefiskanlegget i kritiske perioder med stor biomasse i anlegget. Det er i denne perioden det er investert mest i fisken og verdien av fisken er størst. Økt reguleringsmagasin vil være en økt ressursutnyttelse som vil kunne gi grunnlag til utvidelse av anlegget, og som vil ha betydning for selskapets økonomi og dermed være med på å sikre arbeidsplasser ved anlegget. Selskapet har produsert regnbueørret, en art som har vært særlig ettertraktet i 2011.

Oppsummering

Søker ønsker å få formalisert dagens vannuttak med en konsesjon etter vannressursloven og de plikter og rettigheter dette medfører. NVE mener dette vil være en fordel både for bedriften og allmennheten. I tillegg søkes det om å regulere Kvernaviksvatnet slik som i utgått konsesjon fra NVE av 25. mars 1999. NVE er av den oppfatning at selskapet er helt avhengig av et økt reguleringsmagasin dersom selskapet ønsker å utvide.

NVE kan ikke se noen grunn til at selskapet skal øke kapasiteten på inntaksrørene ved å legge ytterligere en vannledning opp til Kvernaviksvatnet, da maksimalt omsøkt vannuttak ligger langt under kapasiteten på eksisterende rørledninger. NVE legger betydelig vekt på at bedriften ikke skal ta ut vann utover det omsøkte vannuttaket og at vannuttaket loggføres dersom det gis konsesjon.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Austefjorden Smolt AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak og regulering av Kvernaviksvatnet mellom kote 10 og 14,1 samt reetablering av demning i Botnatjønna. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannuttak

Reguleringer

Kvernaviksvatnet tillates regulert med inntil 4,1 meter mellom kote 14,1 moh og kote 10 moh. Dette tilsvarer et vannmagasin på ca. 450 000 m³.

Det skal settes opp merke ved Kvernaviksvatnet som viser høyeste og laveste regulerte vannstand og et informasjonsskilt som informerer om vilkårene for reguleringen. Dette skal plasseres godt synlig for

allmennheten. Utformingen av skilt og merking inngår som del av NVEs oppfølging etter post 4 i vilkårene.

Vannuttak

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av vannuttaket:

Middelvannføring	l/s	49,2
Alminnelig lavvannføring	l/s	2,8
5-persentil sommer	l/s	3,6
5-persentil vinter	l/s	3,8
Største slukeevne	l/s	300

Vannuttaket skal avgrenses til maksimalt 5,4 m³/min og skal ikke overstige 2 m³/min i gjennomsnittlig uttak over året. Det skal installeres vannmåler og vannuttaket skal loggføres kontinuerlig. Dataene må kunne fremvises NVE på forespørsel.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak i Kvernaviksvatnet (kote)	Eksisterende inntak ca. 7,5moh
Rørledning	Eksisterende rørledninger 2 x 220 mm
Maksimalt vannuttak	5,4 m ³ /min
Maksimalt gjennomsnittlig vannuttak	2 m ³ /min
Vei	Ingen nye veier
HRV	14,1 moh
LRV	10 moh

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før

innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket.